

Total number of printed pages-32

**3 (Sem-6/CBCS) CHE RE 1/2/3/4  
2024**

## **CHEMISTRY**

(Regular Elective)

**Answer the Questions from any one Option.**

### **OPTION - A**

(*Green Chemistry*)

Paper : CHE-RE-6016

Full Marks : 60

Time : Three hours

### **OPTION - B**

(*Industrial Chemicals and Environment*)

Paper : CHE-RE-6026

Full Marks : 60

Time : Three hours

### **OPTION - C**

(*Inorganic Materials of Industrial Importance*)

Paper : CHE-RE-6036

Full Marks : 60

Time : Three hours

### **OPTION - D**

(*Research Methodology for Chemistry*)

Paper : CHE-RE-6046

Full Marks : 80

Time : Three hours

*The figures in the margin indicate full marks for the questions.*

*Answer either in English or in Assamese.*

*Contd.*

**OPTION - A**

Paper : CHE-RE-6016

**( Green Chemistry )**1. Answer the following questions :  $1 \times 7 = 7$ 

তলত দিয়া প্রশ্নোৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Green chemistry is also called \_\_\_\_\_.

সেউজ বসায়নক \_\_\_\_\_ বুলিও কোৱা হয়।

(i) life chemistry

জীৱন বসায়ন বিজ্ঞান

(ii) environmental chemistry

পৰিৱেশ বসায়ন বিজ্ঞান

(iii) organic chemistry

জৈব বসায়ন বিজ্ঞান

(iv) sustainable chemistry

বহনক্ষম বসায়ন বিজ্ঞান

(b) Which of the following is the greenest solvent ?

তলত দিয়া কোনটো আটাইতকৈ সেউজীয়া দ্রাবক ?

(i) Formaldehyde

ফর্মেলডিহাইড

(ii) Benzene

বেনজিন

(iii) Ethanol

ইথানল

(iv) Water

পানী

(c) Minamata disease is a neurological syndrome caused by \_\_\_\_\_.

মিনামাটা বোগ এটা স্নায়ুজনিত চিনড়ম \_\_\_\_\_ ব কাৰণে  
হয়।

(i) mercury poisoning

পাৰাৰ বিষক্রিয়া

(ii) silver poisoning

চিলভাৰ বিষক্রিয়া

(iii) antimony poisoning

এন্টিমনি বিষক্রিয়া

(iv) All of the above

ওপৰৰ সকলোৰ

- (d) The atom economy obtained by green synthesis is in the range of

সেউজীয়া সংশ্লেষণ ক্ষেত্রে পরমাণু অর্থনীতি পোরাবর পরিসর হ'ল

- (i) 90–100%
- (ii) 72–82%
- (iii) 60–72%
- (iv) 40–50%

- (e) Which of the following is green reagent used for methylation reaction?

মিথাইলেন বিক্রিয়াত কোনটো সেউজীয়া বিক্রিয়ক ব্যবহৃত হয়?

- (i) Methyl halide  
মিথাইল হেলাইড
- (ii) Dimethyl carbonate  
ডাইমিথাইল কার্বনেট
- (iii) DMS  
ডি.এম.এচ
- (iv) All of the above  
ওপরোর সকলোৱাৰ

- (f) Sir Robert Robinson's proposed biomimetics synthesis for which of the following alkaloid?

ছাৰ ৰবার্ট ৰবিনছনে বায় মিমেটিক্স সংশ্লেষণ দ্বাৰা তলৰ কোনটো এলকালয়ড প্ৰস্তুত কৰিছিল?

- (i) Norephedrine  
নৰফেড্ৰিন
- (ii) Loline  
ললিন
- (iii) Troponin  
ট্ৰ'পনিন
- (iv) Thiomustreptone  
থায়'স্ট্ৰেপ্ট'ন

- (g) What term is used to describe the process by which a synthetic procedure is developed such as that it is suitable for a production plant?

যি প্ৰক্ৰিয়াৰ দ্বাৰা এটা সংশ্লেষিত প্ৰক্ৰিয়া বিকশিত কৰা হয় যাতে ই উৎপাদন প্ৰকল্প এটাৰ বাবে উপযুক্ত সেই প্ৰক্ৰিয়াটো বৰ্ণনা কৰিবলৈ কি শব্দ ব্যৱহাৰ কৰা হয়?

- (i) Plant development  
উদ্ভিদৰ বিকাশ

- (ii) Product development  
সামগ্রী বিকাশ
- (iii) Process development  
প্রক্রিয়া বিকাশ
- (iv) Production development  
উৎপাদন বিকাশ
2. Answer of the following questions :  $2 \times 4 = 8$

তলত দিয়া প্রশ্নবোর উত্তর করা :

- (a) Using a biocatalyst, how is adipic acid synthesized from D-glucose ?  
জৈব অনুষ্টক ব্যবহার করি, ডি-গ্লুকেজ পৰা এডিপিক এচিড কেনেদৰে সংশ্লেষিত কৰা হয় ?
- (b) What are the advantages of solvent-free reactions ? Explain with suitable example.  
দ্রারক মুক্ত বিক্রিয়াৰ সুবিধাবোৰ কি কি ? উপযুক্ত উদাহৰণেৰ ব্যাখ্যা কৰা।
- (c) What are the merits of using super-critical carbon dioxide as a green solvent ?  
'দ্রারক কম' প্রক্রিয়াবোৰ কি ? উদাহৰণৰ সৈতে ব্যাখ্যা কৰা।

- সেউজীয়া দ্রারক হিচাপে চুপারক্রিটিকেল কাৰ্বন ডাই-অক্সাইড ব্যৱহাৰ কৰাৰ গুণগুণবোৰ কি ?
- (d) Write some special features of ionic liquid at room temperature.  
কোঠা উষ্ণতাত আয়নিক তৰলৰ কিছুমান বিশেষ বৈশিষ্ট্য লিখা।

3. Answer **any three** of the following :

$5 \times 3 = 15$

তলৰ যিকোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Name some green reagents. Explain their role in organic synthesis.  
কিছুমান সেউজীয়া বিক্ৰিয়কৰ নাম লিখা। জৈৱিক সংশ্লেষণত সেইবোৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।
- (b) "Catalytic reagents are preferred in place of stoichiometric reagents." Explain with an example.  
“ট্ৰাইচিঅ'মেট্ৰিক বিক্ৰিয়কৰ সলনি অনুষ্টকীয় বিক্ৰিয়কক অগ্ৰাধিকাৰ দিয়া হয়।” উদাহৰণ এটাৰে ব্যাখ্যা কৰা।
- (c) What are 'solvent-less' processes ? Explain with examples.  
'দ্রারক কম' প্রক্রিয়াবোৰ কি ? উদাহৰণৰ সৈতে ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Write notes on the following :

(i) Crown ether, and

(ii) Supercritical CO<sub>2</sub>,

as a green solvent

সেউজীয়া দ্রারক হিচাপে চমু টোকা লিখা :

(i) ক্রাউন ইথার, আরু

(ii) চুপারক্রিটিকেল CO<sub>2</sub>

(e) How will you carry out the following using a green approach?

(i) Methanol to acetic acid, and

(ii) Benzyl bromide to Benzyl cyanide

সেউজীয়া পদ্ধতি র্যবহার করি নিম্নলিখিত রোধ কেনেদেরে সম্পাদন করিবা ?

(i) মিথানলৰ পৰা এচিটিক এচিডলৈ, আরু

(ii) বেঞ্জাইল ব্ৰমাইডৰ পৰা বেঞ্জাইল চায়নাইড

4. Answer any three :

10×3=30

যিকোনো তিনিটাৰ উত্তৰ কৰা :

(a) Describe the green synthesis of the following compounds under microwave irradiation (MWI) in water solvents :

5+5=10

(i) Hoffman's elimination, and

(ii) Oxidation of alcohol

মাইক্ৰোভ বিকিৰণ (এম.ড্ৰিউ.আই)-ৰ অধীনত প্ৰদল্প যৌগবোৰৰ পানী দ্রারক হিচাপে সেউজীয়া সংশ্লেষণ বৰ্ণনা কৰা :

(i) হফমেনৰ নিষ্কাশন আৰু

(ii) এলকহলৰ জাৰণ

(b) What are blocking and de-blocking procedures in organic synthesis? Are they green techniques? Justify.

6+4=10

জৈৱিক সংশ্লেষণৰ অৱৰোধ আৰু অনা-অৱৰোধ প্ৰক্ৰিয়া কি? সেয়া সেউজীয়া কৌশলনে? ন্যায়সঙ্গতভাৱে লিখা।

(c) Compare the traditional and green synthesis rout of synthesis of paracetamol.

পেৰাচিটামলৰ সংশ্লেষণৰ পৰম্পৰাগত আৰু সেউজীয়া সংশ্লেষণ পথ তুলনা কৰা।

(d) What are the limitations of conventional method of synthesis of catechol? Propose a green method given by Frost and Draths.

6+4=10

কেটেকল সংযোগের পরম্পরাগত পদ্ধতির সীমাবদ্ধতারের কি কি? ফল্ট আৰু ড্রাথৰ দ্বাৰা প্রদান কৰা এক সেউজীয়া পদ্ধতি লিখা।

- (e) Describe the four strategies of inherent safer design. Explain each with at least one example.  $5+5=10$

অনুনিহিত সুৰক্ষিত ডিজাইনৰ চাৰিটা বণ্ণীতি বৰ্ণনা কৰা।  
কমেও এটা উদাহৰণেৰে প্ৰতিটো ব্যাখ্যা কৰা।

- (f) What do you mean by future trends in green chemistry? Write briefly on biomimetics (biomimicry) or bionics.  $6+4=10$

সেউজ ৰসায়নৰ ভৱিষ্যতৰ প্ৰণতা বুলিলে কি বুজা?  
বায়োমিমেট্ৰি (বায়োমিমিক্রি) বা বায়োনিক্সৰ বিষয়ে  
চমুকে লিখা।



## OPTION - B

Paper : CHE-RE-6026  
(Industrial Chemicals and Environment)

1. Answer the following questions :  $1 \times 7 = 7$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Biogas is composed mainly of \_\_\_\_\_  
and carbon dioxide.

জৈব গেছত প্ৰধানকৈ \_\_\_\_\_ আৰু কাৰ্বন ডাইঅক্সাইড  
থাকে।

- (i) ethane

ইথেন

- (ii) chlorine

ক্লৰিন

- (iii) methane

মিথেন

- (iv) methyl isocyanate

মিথাইল আইচচিয়ানেট

- (b) Which of the following produces fly ash?

তলৰ কোনটোৱে পৰা ফ্লাই অষ্ট উৎপন্ন হয়?

- (i) Steam power plant

বাষ্পীয় শক্তি প্ৰকল্প

(ii) Thermal power plant

তাপীয় শক্তি প্রকল্প

(iii) Steel power plant

জীর্খা শক্তি প্রকল্প

(iv) Nuclear power plant

আণবিক শক্তি প্রকল্প

(c) Which of the following is not a nitrogenous fuel?

তলৰ কোনটো নাইট্ৰেজেন জাতীয় ইহুন নহয়?

(i) Superphosphate

চুপাৰফচফেট

(ii) Urea

ইউৱিয়া

(iii) Ammonium nitrate

এমনিয়াম নাইট্ৰেট

(iv) Ammonium sulfate

এমনিয়াম সালফেট

(d) Which one of the following is a mechanical means of treating industrial effluents?

তলৰ কোনটো উদ্যোগ নিৰ্গত পদাৰ্থ নিষ্কাশনৰ যান্ত্ৰিক পদ্ধতি?

(i) Oxidation

জাৰণ

(ii) Chlorination

ক্লৰিনেচন

(iii) Recycling of waste

জাৰৰৰ পুনৰ ব্যৱহাৰ

(iv) Sedimentation

গেদীয়কৰণ

(e) Which of the following is an inert gas?

তলৰ কোনটো নিষ্ক্ৰিয় গেছ?

(i) Hydrogen

(ii) Acetylene

(iii) Phosgene

(iv) Helium

- (f) Purification of silicon and germanium is done by which method?

তলৰ কোনটো পদ্ধতিতে ছিলিক আৰু জামেনিয়াম শোধন কৰা হয়?

- (i) Fractional distillation

আংশিক পাতন

- (ii) Zone-refining

জন-শোধন

- (iii) Mond's process

মন্ড পদ্ধতি

- (iv) Van Arkel method

ভান আৰকেল পদ্ধতি

- (g) The most commonly used disinfectant for drinking water throughout the world is

তলৰ কোনটো বিজানুনাশী বিশ্বব্যাপী আটাইতকৈ বেছিকে খোৱা পানীত ব্যবহাৰ কৰা হয়?

- (i) Bleaching powder

ব্লিচিং পাউডাৰ

- (ii) Caustic soda

কষ্টিক চ'ডা

- (iii) Hydrochloric acid

হাইড্ৰোচ্লোরিক এছিড

- (iv) Hydrogen peroxide

হাইড্ৰোজেন পেৰেক্সাইড

2. Answer the following questions :  $2 \times 4 = 8$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Mention one industrial use of each of helium and nitrogen.

হিলিয়াম আৰু নাইট্ৰজেনৰ উদ্যোগীক ব্যবহাৰৰ এটাকৈ উদাহৰণ দিয়া।

- (b) "Carbon dioxide, a non-pollutant, is perhaps the singlemost important environmental questions facing at present." Discuss in terms of greenhouse effect.

"এই মুহূৰ্তত অপ্রদূষক কাৰ্বন ডাইঅক্সাইড, এটা সন্তুৰতঃ একমাত্ৰ পৰিবেশজনিত প্ৰশ্ন।" সেউজ গৃহ গেছৰ প্ৰভাৱৰ ভিত্তিত আলোচনা কৰা।

- (c) What are the broad categories of water pollutants? Discuss.

জল প্ৰদূষকৰ প্ৰধান ভাগবোৰ কি? আলোচনা কৰা।

- (d) Justify describing the sun as "an ideal energy source."

"সূর্যক এটা আদর্শ শক্তির উৎস" হিচাপে যুক্তি দর্শেরা।

3. Answer **any three** from the following :

$$5 \times 3 = 15$$

তলৰ যিকোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Discuss ozone hole and its effect on human health.

অজন বিষ্ণা আৰু মানৱ স্বাস্থ্যৰ ওপৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱ  
সম্পর্কে আলোচনা কৰা।

- (b) Write notes on :

টোকা লিখা :

- (i) Reverse osmosis

প্ৰতি ৰসাকৰণ

- (ii) Photochemical smog

আলোকৰাসায়নিক ধোৱা

- (c) Define biocatalysis? How does it differ from chemical catalysis? Give examples of biocatalyzed reactions.

জৈৱ অনুষ্টক কি? ৰাসায়নিক অনুষ্টকৰ লগত ইয়াৰ  
পাৰ্থক্য কি? জৈৱ অনুষ্টকীয় বিক্ৰিয়াৰ উদাহৰণ দিয়া।

- (d) How is potassium permanganate manufactured industrially? Give two applications.

উদ্যোগীভাৱে পটাছিয়াম পাৰমেংগানেট কেনেকৈ প্ৰস্তুত  
কৰা হয়? ইয়াৰ দুটা ব্যবহাৰ লিখা।

- (e) What are ferrous and non-ferrous metals? Give some uses of each category.

$$3+2$$

লৌহ আৰু অলৌহ ধাতু কি? প্ৰত্যেক ভাগৰে কেইটামান  
উদাহৰণ দিয়া।

- (f) Describe the methods for estimation of  $\text{NO}_x$ .

$\text{NO}_x$  নিৰ্ণয়ৰ এটা পদ্ধতি ব্যাখ্যা কৰা।

4. Answer **any three** questions :  $10 \times 3 = 30$

তলৰ যিকোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) What is green chemistry? What are its important principles.

$$3+7=10$$

সেউজ ৰসায়ন কি? ইয়াৰ মূলতত্ত্ব সমূহ আলোচনা কৰা।

- (b) How would you broadly divide the major regions of the atmosphere? State their respective altitudes and temperature ranges. What are the important chemical species in each regions?

$$4+3+3=10$$

বায়ুমণ্ডল প্রধান স্তরসমূহক কেনেকৈ বিভাজন কৰা হৈছে? সিইতা আৰু উচ্চতাৰ সীমাবোৰ উল্লেখ কৰা। প্রত্যেক স্তৰৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ ৰাসায়নিক ঘোগবোৰৰ নাম লিখা।

- (c) Illustrate and explain the hydrological cycle. Write briefly about the impact of water pollution on aquatic ecosystem.

$$5+5=10$$

জৈৱ চক্ৰ কি ব্যাখ্যাসহ বহলাই লিখা। জৈৱ পৰিবেশ তন্ত্ৰৰ ওপৰত জল প্ৰদূষণৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে চমুকে লিখা।

- (d) What is ecosystem? Give an account of different types of ecosystems. Define sustainable development. What are its components?

$$2+3+2+3=10$$

জৈৱ পৰিবেশতন্ত্ৰ কি? বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ পৰিবেশতন্ত্ৰৰ বিষয়ে লিখা। বহনক্ষম বিকাশৰ সংজ্ঞা দিয়া। ইয়াৰ ভাগবোৰ কি কি?

- (e) Define nuclear fission and nuclear Fusion reaction. Give one example each. Write briefly about the disposal of nuclear waste.

$$5+5=10$$

পাৰমাণবিক বিভিন্ন আৰু পাৰমাণবিক সংযোজনৰ সংজ্ঞাসহ এটাকৈ উদাহৰণ দিয়া। পাৰমাণবিক বৰ্জিত পদাৰ্থৰ নিষ্পত্তি কেনেকৈ হয় চমুকে লিখা।

- (f) Describe the method for the commercial production and application of the following :  $2\frac{1}{2} \times 4 = 10$

তলত দিয়াবোৰৰ ব্যৱসায়ীক উৎপাদন আৰু ব্যৱহাৰ সম্পৰ্কত বৰ্ণনা কৰা :

- (i) Common salt

সাধাৰণ লৱণ

- (ii) Hydrochloric acid

হাইড্ৰুকুৰিক এচিড

- (iii) Hydrogen peroxide

হাইড্ৰেজেন পেৰেক্সাইড

- (iv) Bleaching powder

ব্লিচিং পাউদাৰ

- (g) Discuss briefly about nitrogen cycle. What are the sources of oxides of nitrogen in atmosphere? How do these oxides deplete ozone layer?  $3+3+4=10$

নাইট্ৰজেন চক্ৰৰ বিষয়ে চমুকে আলোচনা কৰা। বায়ুমণ্ডলত নাইট্ৰজেনৰ অক্সাইডৰ উৎসবোৰ কি কি? এই অক্সাইডবোৰে অজন স্তৰ কিদৰে ক্ষয় কৰে?

### OPTION - C

Paper : CHE-RE-6036

#### (Inorganic Materials of Industrial Importance)E

1. Answer the following questions :  $1 \times 7 = 7$

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহের উত্তর লিখা :

- (a) Which of the following is Wilkinson's catalyst?

তলত দিয়াবোৰ ভিতৰত উইলকিনচনৰ অনুষ্টক কোনটো?

- (i)  $RhCl_3(PPh_3)$
- (ii)  $RhCl_2(PPh_3)_2$
- (iii)  $RhCl(PPh_3)_3$
- (iv)  $K_2[PtCl_4]$

- (b) What is the negative catalyst used in decomposition of  $H_2O_2$ ?

$H_2O_2$  বিয়োজনত ব্যবহৃত হোৱা ঋণাত্মক অনুষ্টকটো কি?

- (c) Give an example of non-rechargeable battery.

নন-রিচার্জেবল বেটারীয় এটা উদাহৰণ দিয়া।

- (d) What are complex fertilizers?

জটিল সাৰ কি?

- (e) What do you mean by regeneration of catalyst?

অনুষ্টকৰ পুনৰুৎপাদন বুলিলে কি বুজা?

- (f) Write the name of a base of an explosive.

বিষ্ফোৰকৰ মূল আধাৰৰ নাম লিখা।

- (g) What are the primary colours of a pigment?

পিগমেন্টৰ মুখ্য ৰংবিলাক কি?

2. Answer the following questions :  $2 \times 4 = 8$

তলত দিয়া প্রশ্নবিলাকৰ উত্তর দিয়া :

- (a) Discuss about the macronutrients required for the plants.

উদ্ভিদৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় মেক্সিনিউট্ৰিয়েন্টৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

- (b) What are oxide ceramics? Give examples.

অক্সাইড চিমিকচৰোৰ কি? উদাহৰণ দিয়া।

- (c) How will you differ silicate glass from non-silicate glass?

চিলিকেট প্লাচ আৰু নন-চিলিকেট প্লাচৰ মাজত পাৰ্থক্য কেনেদৰে কৰিবা?

- (d) What are the requisites of a good paint?

এটা ভাল পেইন্টৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় বৈশিষ্ট্যৰোৰ কি?

3. Answer the following questions : (*any three*)

$$5 \times 3 = 15$$

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা : (যিকোনো তিনিটা)

- (a) What is propellant? Discuss on different types of propellant.  $1+4=5$

উৎক্ষেপক কি? বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ উৎক্ষেপকৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

- (b) Explain the functioning of lithium-ion battery.

লিথিয়াম আয়ন বেটেৰীৰ কাৰ্য্যপ্ৰণালী ব্যাখ্যা কৰা।

- (c) What is alloy? Discuss about ferrous and non-ferrous alloys.  $1+4=5$

সংকৰ ধাতু কি? ফেৰাচ আৰু নন-ফেৰাচ সংকৰ ধাতুৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

- (d) Discuss the manufacture of CAN.

চি.এ.এন ব প্ৰস্তুতকৰণ সম্পর্কে আলোচনা কৰা।

- (e) What is zeolites? Give an example. Discuss about the catalytic uses of zeolites.  $1+1+3=5$

জিঅলাইট কি? উদাহৰণ দিয়া। জিঅলাইটৰ অনুষ্টকীয় ব্যৱহাৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

4. Answer the following questions : (*any three*)

$$10 \times 3 = 30$$

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা : (যিকোনো তিনিটা)

- (a) What is surface coating? What are the objectives of surface coating? Discuss the classification of surface coating.  $1+3+6=10$

পৃষ্ঠলেপন কি? পৃষ্ঠলেপনৰ উদ্দেশ্যৰোৰ কি? পৃষ্ঠলেপনৰ শ্ৰেণীবিভাগৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

- (b) Differentiate between wet and dry processes for the manufacture of cement. Describe the hardening and setting of cement.  $5+5=10$

চিমেন্ট প্রস্তুতকরণ বাবে সিক্ত আৰু শুল্প পদ্ধতিৰ মাজৰ পাৰ্থক্য লিখা। চিমেন্ট কঠিনকৰণ আৰু চেটিংৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

- (c) What is fuel cell? Explain the working principle of fuel cell including reactions.  $1+7+2=10$

ইঞ্জন কোষ কি? বিক্ৰিয়াৰ সৈতে ইঞ্জন কোষৰ কাৰ্য্যপ্রণালী ব্যাখ্যা কৰা।

- (d) Discuss on metal spraying and anodizing.  $5+5=10$

ধাতু স্প্রে আৰু এনডাইজিংৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

- (e) Define glass. Write the characteristics of glass. Discuss the steps involved in the manufacture of glass.  $1+4+5=10$

গ্লাছ কি? গ্লাছৰ বৈশিষ্ট্যবোৰ লিখা। গ্লাছৰ প্রস্তুতকৰণৰ বিভিন্ন পদ্ধতিৰ আলোচনা কৰা।

- (f) Write short notes on (any two) :

$$5 \times 2 = 10$$

- (i) Solid-state battery

কঠিন অৱস্থাৰ বেট্ৰোৰী

- (ii) Carbon nanotubes

কাৰ্বন নেনটিউৰ

- (iii) Superconducting oxides

সুপাৰকভাটিং অক্সাইড

## **OPTION - D**

Paper : CHE-RE-6046

### **(Research Methodology for Chemistry)**

1. Answer the following questions :  $1 \times 10 = 10$

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহের উত্তর দিয়া :

(a) Name two examples of primary sources of literature survey.

Literature survey ৰ প্রাথমিক উৎসৰ দুটা নাম লিখা।

(b) What are current contents?

Current contents মানে কি?

(c) Define hot articles.

Hot articles ৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(d) Name two examples of protective apparel in a chemical laboratory.

বসায়ন বিজ্ঞানাগারৰ ব্যক্তিগত প্রতিবক্ষামূলক সরঞ্জামৰ দুটা উদাহৰণৰ নাম লিখা।

(e) What is UGC-Infonet?

UGC-Infonet বুলিলে কি বুজা?

(f) Write the name of a comprehensive science-specific search engine.

সামগ্ৰীক বিজ্ঞান-বিষয়ক search engine এটাৰ নাম লিখা।

(g) What is a ChemSpider?

ChemSpider বুলিলে কি বুজা ?

(h) Writing the year first, followed by volume number and finally the page number is the American practice.

(Select true or false)

আমেৰিকাৰ প্ৰথামতে আলোচনী এখনৰ বৰ্ষ প্ৰথমতে লিখি volume number লিখাৰ শেষত পৃষ্ঠাৰ সংখ্যা লিখা হয়।  
(সত্য সত্য বিচাৰ কৰা)

(i) What do you mean by bibliography?

Bibliography বুলিলে তুমি কি বুজা।

(j) What is the full form of WWW?

WWW ৰ সম্পূৰ্ণ অর্থ কি?

2. Answer the following questions:  $2 \times 5 = 10$

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহের উত্তর দিয়া :

- (a) Define citation index. Who is known as the father of citation index and analysis?

Citation index ব সংজ্ঞা দিয়া। Citation index আৰু বিশ্লেষণৰ পিতৃস্বৰূপ কোন?

- (b) Why is well-ventilation of a chemical laboratory the most important factor?

বাসায়নিক বিজ্ঞানাগার এটাত বায়ুৰ সুপৰিচলনা অতি প্ৰয়োজনীয় বিষয় কিয়?

- (c) What is chemometrics?

Chemometrics কি?

- (d) Mention some of the important components in digital electronics.

Digital electronics ব কেইটামান দবকাৰী উপাখণ বিষয়ে উল্লেখ কৰা।

- (e) Write any four internet sources for chemistry.

বসায়নৰ যিকোনো চাৰিটা ইন্টাৰনেট উৎসৰ বিষয়ে লিখা।

3. Answer the following questions:  $5 \times 4 = 20$

তলত প্রশ্নসমূহের উত্তর লিখা :

- (a) Why should plagiarism be avoided for academic writing?

শিক্ষা-বিষয়ক লেখনি plagiarism মুক্ত হৰ লাগে কিয়?

- (b) What are the most common laboratory accidents in chemistry laboratory?

বসায়ন গবেষণাগার এটাত সৰ্বসাধাৰণতে কি দুৰ্ঘটনা সংঘটিত হৰ পাৰে?

- (c) Write a short note on :

চমুকে লিখা :

(i) Beilstein or

(ii) Impact factor

- (d) Explain any one of the following :

যিকোনো এটাৰ ব্যাখ্যা কৰা :

(i) SI-units and their uses

SI-units আৰু সিহতৰ ব্যৱহাৰ

(ii) E-consortium

4. Answer the following :

$$10 \times 4 = 40$$

তুলনামূলক উত্তর দিয়া :

- (a) Describe in detail the general format of research report. Discuss the electronic circuits and basic component of a spectrophotometer.

গরেষণা প্রতিবেদন প্রস্তুত করার সাধারণ আর্হির বিষয়ে  
সর্বিশ্বার বর্ণনা করা। 'স্পেক্ট্ৰফট' মিটাৰ এটাৰ ইলেকট্ৰনীয়  
বিন্যাস আৰু দৰকাৰী উপাংশবোৰ বিষয়ে আলোচনা  
কৰা।

- (b) What are primary, secondary and tertiary sources in research methodology? Give one example of each. Mention at least different three types of secondary sources with example.

গরেষণা সম্পাদনৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰাইমাৰী, ছেকেন্ডাৰী আৰু  
টাৰ্চিয়াৰি উৎস বুলিলে কি বুজা? প্ৰত্যেকৰে একোটা  
উদাহৰণ দিয়া। অতি কমেও তিনিটা ধৰণৰ ছেকেন্ডাৰী  
উৎসৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰা।

Or/অথবা

Define mean, median and mode.  
Mention any two merits and demerits  
of each..

Mean, Median আৰু Mode বৰ সংজ্ঞা লিখা।  
প্ৰত্যেকৰ দুটাকৈ সুবিধা আৰু অসুবিধা উল্লেখ কৰা।

- (c) Write in brief about regression and analysis of residuals.

Regression আৰু অৱশেষ বিশ্লেষণৰ বিষয়ে চমুকৈ  
লিখা।

Or/অথবা

Write shorts notes on :

- (i) Recovery, recycling and reuse of laboratory chemicals, and  
(ii) uses of ChemDraw.

Recovery, recycling আৰু reuse ৰসায়নৰ  
বিজ্ঞানাগাৰত কিদৰে প্ৰয়োগ হয় আৰু লগতে  
Chem Draw বৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

- (d) Explain the meaning of analysis of variance. Describe briefly how this technique is superior in comparison to sampling.

Analysis of variance কি ব্যাখ্যা কৰা।  
sampling বৰ তুলনাত ই কেনেকৈ উন্নত ব্যাখ্যা কৰা।

**Or/অথবা**

Explain the following :

তলত দিয়াবোৰৰ ব্যাখ্যা কৰা :

(i) E-books

ই-পুস্তক

(ii) H-index

H-সূচক

(iii) ScienceDirect

চাইন্সডিরেক্ট

(iv) Blogs

ব্লগ